

Nazwa przedmiotu: Wizualność dzieła sztuki
Nazwa w języku polskim: Wizualność dzieła sztuki
Nazwa w jęz. angielskim: Visuality of works of art

Dane dotyczące przedmiotu:

Jednostka oferująca przedmiot: Wydział Nauk Historycznych
Przedmiot dla jednostki: Katedra Historii Sztuki i Kultury
Cykl dydaktyczny: Rok akademicki 2016-2017, I semestr
Koordinator przedmiotu cyklu: mgr Łukasz Kędziora

Domyślny typ protokołu dla przedmiotu: zaliczenie na ocenę

Język wykładowy: polski

Strona WWW: www.neurohistoriasztuki.umk.pl

Skrócony opis: Konwersatorium wizualność dzieła sztuki skupia się na zapoznaniu studentów z fenomenem „wizualności” dzieła rozumianym w kategoriach kognitywnych oraz dającym się opisać poprzez badania empiryczne. Zajęcia skupiają się na artefaktach sztuki z okresu XX i XXI wieku.

Opis: Podczas zajęć uwzględnione są następujące zagadnienia:

1. „Związki metodologii historii sztuki z percepcją”
Prezentacja teorii wybranych metodologów historii sztuki w kontekście percepcji. W ramach tego bloku zajęć omówiony zostanie dorobek takich myślicieli, jak Heinrich Wölfflin, Hans Prinzhorn, Alois Riegl, Aby Warburg, Rudolf Arnheim, Ernst Gombrich.
2. „Wstęp do zagadnień związanych z neuroestetyką”
Studenci zostaną zapoznani z podstawową wiedzą z zakresu nowej dyscypliny wśród nauk humanistycznych - neuroestetyki potrzebną do prowadzenia badań z wykorzystaniem warsztatu neuronauk. Omówione będą nowe kryteria analizy dzieła sztuki takie jak plastyczność umysłu, mózg wzrokowy, neurony lustrzane, typologia bodźców artystycznych i reakcji wizualnych.
3. „Problem prowadzenia transdyscyplinarnych badań nad sztuką”
W ramach trzeciego bloku omówiona zostanie problematyka prowadzenia analiz dzieł sztuki z pogranicza różnych nauk. Opisywane przykłady dotyczyć będą w szczególności wyników badań i mechanizmów współpracy zespołów badawczych, których członkowie skupiają w sobie różne kompetencje i warsztat pracy.
4. „Współcześni neurohistorycy sztuki”
W ramach czwartego bloku zajęć poruszona zostanie kwestia badań historyków sztuki wykorzystujących w swoich studiach wiedzę pochodzącą z neuronauk. Omówieni zostaną badacze tacy jak John Onians, David Freedberg, Barbara Stafford, Michael Baxandall, Pamela Sheingorn.
5. „Warsztat neurohistoryka sztuki, czyli o specyfice prowadzenia eksperymentów i umiejętności zadawania nowych pytań badawczych”
Piąty blok zajęć będzie dotyczył praktycznych problemów prowadzenia badań eksperymentalnych przez historyków sztuki. Omówione zostaną działania Wiedeńskiego *Labor für empirische Bildwissenschaft*, bydgoskiej Fundacji Artystyczno-Badawczej om – organizmy i maszyny w kulturze, badaczki sztuki Ariany van Heerden oraz polskiego kognitywisty Piotra Francuza.

Literatura:

Literatura obowiązkowa obejmuje wybrane fragmenty z poniższych pozycji.

Ad. 1.

1. H. F. Mallgrave, *The Architect's Brain Neuroscience - Creativity, and Architecture*, Wiley-Blackwell 2010.

2. H. Wölfflin, *Prolegomena to a Psychology of Architecture*, MIT 1976.
3. H. Wölfflin, *Podstawowe pojęcia historii sztuki. Problemy rozwoju stylu w sztuce nowożytnej*, Gdańsk 2006.
4. W. Morganthaler, *Madness and Art: The Life and Works of Adolf Wolffli*, University of Nebraska Press 1992.
5. H. Prinzhorn, *Genius and Madnes*, „Parnassus” 1930, nr 2, s. 19-20.
6. H. Prinzhorn, *Artistry of the mentally ill: a contribution to the psychology and psychopathology of configuration*, Springer-Verlag 1972.
7. J. Onians, *Neuroarthistory: From Aristotle and Pliny to Baxandall and Zeki*, Yale University Press 2008.
8. *Aby Warburg, nasz bliźni*, „Konteksty - Polska Sztuka Ludowa”, nr 65, Warszawa 2011.
9. E. H. Gombrich, *Sztuka i złudzenie*, Warszawa 1981.
10. R. Arnheim, *Sztuka i percepcja wzrokowa*, Gdańsk 2005.
11. R. Arnheim, *Myślenie Wzrokowe*, Gdańsk 2011.

Ad. 2.

1. W. Hirstein, V.S. Ramachandran, *Nauka wobec zagadnienia sztuki. Neurologiczna teoria doświadczenia estetycznego*, [w:] *Mózg i jego umysły*, pod red. W. Dziarnowskiej, A. Klawitera, Poznań 2006.
2. P. Markiewicz, P. Przybysz, *Neuroestetyczne aspekty komunikacji wizualnej i wyobraźni*. [w:] *Obrazy w umyśle. Studia nad percepcją i wyobraźnią*, p. red. P. Francuza, Warszawa 2007.
3. A. Damasio, *Błąd Kartezjusza: emocje, rozumienie i ludzki mózg*, Poznań 1999.
4. P. Przybysz, P. Markiewicz, *Sztuka tworzenia*, „Charaktery” 2007, s. 46–51.
5. V.S. Ramachandran, *Neuronauka o podstawach człowieczeństwa. O czym mówi mózg?*, Warszawa 2012.
6. Ł. Kędziora, *Wizualność dzieła sztuki. Ocena potencjału neuroestetyki w badaniach historyczno-artystycznych*, Toruń 2016.

Ad. 3.

1. A. A. A. Salah, A. A. Salah, *Technoscience Art: A Bridge Between Neuroesthetics and Art History?*, „Review of General Psychology” 2008, tom 12, no. 2.
2. D. Boutet, *Vision and Experience: The Contribution of Art to Transdisciplinary Knowledge*, „Transdisciplinary Journal of Engineering & Science” 2013, tom 4, s. 105-115.
3. T. S. Kuhn, *Struktura rewolucji naukowych*, Warszawa 2009.
4. Ł. Kędziora, *Live'Bot – wirtualne ciało w elektronicznym lustrze*, [w:] *Live'Bot*, p. red. V. Kuś, Bydgoszcz 2016, s. 52-64.
5. Ł. Kędziora, *Kognitywna historia sztuki – przyczynek do dyskusji*, [w:] *Badania i Rozwój Młodych Naukowców w Polsce. Nauki humanistyczne i społeczne*, tom 1 cz. 3, Poznań 2016, s. 72-76.

Ad. 4.

1. Ł. Kędziora, *Niezauważona i rewolucyjna neurohistoria sztuki*, „Acta Universitatis Nicolai Copernici, Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo” 2014, t. 45, s. 223-252.
2. D. Freedberg, V. Gallese, *Motion, emotion and empathy in esthetic experience*, „Trends in Cognitive Sciences” 2007, tom 11, nr 5.
3. G. Rizzolatti, L. Fogassi, V. Gallese, *Zwierciadła umysłu*, „Świat Nauki” 2006, nr 12, s. 38-44.
4. D. Folga-Januszewska, *Muzeologia neuronalna. Inne spojrzenie na muzeum XXI wieku*, [w:] *Muzeum XXI wieku. Teoria i praxis*, Gniezno 2010, s. 29-35.
5. Oninas, John, Ferine, Erick, 2009: *Neuro Ways of Seeing*.
<<http://www.tate.org.uk/tateetc/issue13/neuroarthistory.htm>>

Ad. 5.

1. Ł. Kędziora, *Wykorzystanie badań okulograficznych w historii sztuki*, *Badania i Rozwój Młodych Naukowców w Polsce. Nauki humanistyczne i społeczne*, cz. 1, Poznań 2016, s. 25-

32.

2. P. Francuz, *Imagia - w kierunku neurokognitywnej teorii obrazu*, KUL 2013.
3. H. Brinkmann, L. Commare, H. Leder, R. Rosenberg, „Abstract Art as a Universal Language?” 2013, *Leonardo* nr 47/3, s 256 – 257.
4. V. Kuś (opracowanie) (2015), Raport z próby eksperymentu_e.1/2015-2017, [dostęp 10.12.2015]. http://media.wix.com/ugd/4738f4_7889de78c3a64b1484721bc14ae0513b.pdf
5. J. Onians, *Neuroarthistory, or what the sea squirt can tell us about Jasper Johns*, wykład w The Royal Institution of Great Britan, London 2009, [dostęp 20.02.2012], <http://www.neurohistoriasztuki.umk.pl/pliki/onians_fed.mp3>

Efekty kształcenia:

brak efektów kształcenia

Metody i kryteria oceniania:

1. Ocena przygotowanych analiz dzieł sztuki z pomocą wybranych przez uczestników metod.
2. Ocena realizacji zajęć w grupie i skuteczności zastosowanych metod.
3. Ocena aktywności podczas zajęć.

Praktyki zawodowe:

zgodnie z Ustawą, prowadzenie lub współprowadzenie zajęć

Całkowity nakład pracy studenta

2 pkt ECTS –

godziny zajęć – 30 h

praca własna studenta – 15 h

Efekty kształcenia – wiedza

K_W04 - ma poszerzoną wiedzę na temat specyfiki warsztatu historyka sztuki w zakresie metodologii badań oraz pisania pracy naukowej, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej.

K_W06 - rozumie powiązania interdyscyplinarne historii sztuki i nauk jej pokrewnych z innymi naukami i obszarami nauk; ma ogólną wiedzę na temat stosowania metod i narzędzi innych dyscyplin naukowych w pracy historyka sztuki.

K_W08 - zna i rozumie zaawansowane metody analizy oraz interpretacji dzieł sztuki, wartościowania i syntetyzowania różnych zjawisk artystycznych i kulturowych, przekazywanych poprzez rozmaite źródła informacji.

Efekty kształcenia - umiejętności:

K_U02 - opanował w stopniu zaawansowanym i potrafi zastosować w praktyce warsztat badań historyka sztuki dobierając teorie, metody i narzędzia właściwe dla wybranego problemu.

K_U04 - w badaniach historyka sztuki potrafi integrować wiedzę z różnych obszarów, tak w zakresie nauk humanistycznych, jak i przyrodniczych, ścisłych oraz technicznych; potrafi w praktyce wykorzystać ją w pracy badawczej historyka sztuki.

K_U08 - posiada umiejętność merytorycznego argumentowania swego stanowiska, poglądów i ustaleń, potrafi formułować wnioski oraz podsumowywać dotychczasowe ustalenia; w procesach tych swobodnie korzysta z odpowiednio dobranej strategii retorycznej, metodologii badań, oraz ustaleń własnych i innych badaczy przy wyraźnym wskazaniu źródeł informacji.

Efekty kształcenia - kompetencje społeczne:

K_K04 - ma świadomość zakresu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju kompetencji w zakresie fachowym, ogólnohumanistycznym, jak też pracy nad własnym charakterem i rozwijania kontaktów społecznych.

K_K06 - ma świadomość znaczenia popularyzacji wiedzy o sztuce i kulturze oraz edukacji artystycznej w procesie formowania świadomości społeczeństw zarówno na poziomie lokalnym, jak i ponad nim; aktywnie i umiejętnie propaguje je w tych środowiskach

Metody dydaktyczne

Metoda dydaktyczna poszukująca; lektura wybranych tekstów i opracowań z zakresu metodologii historii sztuki, analiza założeń i możliwości poznawczych (efektów) danych metod, dyskusja na temat metod. Krytyczna ocena zastosowania analizowanych metod do dzieł z różnych epok i o różnym stopniu rozpoznania. Potencjalne uczestnictwo w eksperymentach prowadzonych przez Fundację Artystyczno - Badawczą om – organizmy i maszyny w kulturze. Pokaz działania wybranych urządzeń służących np. do pomiaru aktywności bioelektrycznej mózgu lub okulografii.

Wymagania wstępne

ukończone studia licencjackie (I stopnia)

Dane dotyczące przedmiotu cyklu:

Typ protokołu:

Zaliczenie na ocenę

Strona WWW:

Homepage of course edition:

www.neurohistoriasztuki.umk.pl

Skrócony opis:

brak skróconego opisu

Opis:

brak opisu

Literatura:

brak literatury

Uwagi:

brak uwag

Szczegóły zajęć i grup

Konwersatorium (30 godzin)

Strona WWW zajęć przedmiotu cyklu

www.neurohistoriasztuki.umk.pl

Literatura:

brak literatury

Efekty kształcenia:

brak efektów kształcenia

Metody i kryteria oceniania:

brak kryteriów oceniania

Zakres tematów zajęć:

brak zakresu tematów

Metody dydaktyczne:

brak metod dydaktycznych

Dane grup zajęciowych

Grupa numer 1

Opis grupy

historia sztuki, IV rok, studia magisterskie

Strona WWW grupy

brak strony WWW grupy zajęciowej

Literatura:

brak literatury

Metody i kryteria oceniania:

brak kryteriów oceniania

Zakres tematów:

brak zakresu tematów

Metody dydaktyczne:

brak metod dydaktycznych

Prowadzący grupy:

Mgr Łukasz Kędziora

Przedmioty równoważne w cyklach:

brak przedmiotów równoważnych

Przynależność do grup przedmiotów w cyklach:

Opis grupy przedmiotów

Wszystkie przedmioty z oferty uniwersytetu (bez WF i lektoratów) (0000-ALL) 2014/15

Przedmioty z polskim językiem wykładowym (0000-POL) 2015/16

Punkty przedmiotu w cyklach:

European Credit Transfer System (ECTS) Liczba 5 2014/15